

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIEI ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUI

Parohiile să fie divizate în sectoare?

Problema cea mare, care preocupă cercurile bisericăști contemporane, este lucrarea misionară. Prin misionarism în genere înțelegem o activitate pastorală intensivă, purtată cu mijloace extraordinare. Pastorația este de 2 feluri: individuală și colectivă. Ele se întregesc reciproc, avându-și fiecare în parte importanța sa proprie. Sufletele credincioșilor, încredințate nouă spre păstorire, fiind tot atâtea individualități bine distinse, cu calitățile și defectele inerente, trebuiesc educate și conduse spre Hristos, ținând seamă de constituția lor intimă sufletească.

Individualitatea distinctă a credincioșilor noștri reclamă în mod necesar pastorația în particular, individuală. În felul acesta pastorația colectivă, generală va fi efectivă, în măsura în care clădește și completează păstorirea individuală. În vremurile noastre, când se face de cătră sectari o propagandă foarte intensivă pentru amăgirea dreptcredincioșilor, contactul direct al preotului cu enoriașii, numai la serviciul liturgic în biserică, este insuficient. Este necesar, spre a reacționa, ca păstorul de suflete să cunoască bine situația materială și morală a credincioșilor, precum și slăbiciunile și înclinațiunile păstoriiților. Deaci se ivește necesitatea pastorației individuale. Având o asemenea cunoaștere desăvârșită a situațiunii păstoriiților, precum și a ereticilor și a metodelor sectante de lucrare, putem imunsă pe credincioși și putem combate pe sectari.

În lupta antisectară preotul de regulă se oferă slugur, deaci urmează eșecul lucrării și apoi descurajarea sa. Parohiile sunt de regulă împrăștiate, răzlețite, mai ales cele dela munte, la câțiva kilometri. Preotul în asemenea cazuri, mai ales în timp de iarnă, foarte greu poate să-și cerceteze acasă păstoriiții și să le aplice o pastorație individuală. Credincioșii răzlețiți din parohii sunt apoi elementele cele mai expuse influinței sectare. Cunoscând sectarii această lacună a lucrării noastre pastorale, se furișează prin casele credincioșilor noștri răzleți, exploatează și ca-

nalizează eventualele nemulțumiri, în contra bisericii și în interesul sectei respective. Strecoară, în convorbirile ce le au cu dâșii, încredere și ură în contra Bisericii și a preotului. Incetul cu incetul agenții sectari substituiesc Biserica, prin adunările nocturne, clandestine, în cari se talmăcește Biblia și se desfac căiți sectare, contrare învățăturii noastre. Dacă la timp păstorul de suflete nu se va sesiza de pericolul iminent și nu va ști sau nu va putea acționa împotriva, atunci se va trezi cu nuclee sectare, cari cu incetul se organizează în detrimentul bisericii. Organizată odată secta în parohie, casă de rugăciune, predicator plătit, colportaj, etc. lupta noastră va fi mai grea și mai ingrată. Sectarii cunoscând apoi greutatea materiale și familiare ale celor căzuți jertfă ereziei respective, le vine înainte cu ajutor efectiv în numele lui Hristos. Mai ales prin asemenea ajutoare materiale sectare, se lățește apoi secta. Aderenții, cari s'au împărțit de ajutoare sectare, devin cei mai devotați sectari. În simplitatea lor mentală fac comparații între faptele concrete sectare de ajutorare și între vorbele rostite de pe amvon și atunci, sub povara argumentului carității sectare, rămân pierduți pentru Biserică.

Din cele expuse rezultă necesitatea, ca parohiile să fie divizate în sectoare și supravegiate de aproape cu ajutorul consilierilor parohiali, în vederea combaterii sectelor și a organizării carității. Preotul modern se află într'o situație foarte grea. În vederea luptei ce-i stă înainte, are lipsă de o întreagă avantgardă a misionarilor laici. Oricât de zelos ar fi preotul, nu va putea ști toate mișcărilor din comună la timp. Întârzierea însă poate deveni fatală. Din acest impas păstorul de suflete va ieși prin aplicarea principiului diviziunii muncii. În felul acesta greutatea păstorului de suflete se va ușura, iar reacțiunea împotriva curentelor sectare subversive se face efectiv și la timp.

Este deci necesar:

1. Parohiile să fie divizate în sectoare. Anume parohiile dela șes, cu circa 1.000 suflete, să se divizeze în 5 sectoare, cari să cuprindă fiecare câte 200 credincioși, repartizați în 40-50 case. Tot asemenea și parohiile dela deal, ținându-se cont, însă, de situația

topografică a comunei, ca bază la diviziunea în sectoare. Spre ex. Casele și credincioșii situați pe un deal sau pe o vale, vor forma fiecare separat câte un sector. Diviziunea parohiilor în sectoare se poate face rațional. Greutatea se ivește însă la supraveghierea lor și la combaterea sectarilor cu ajutorul misionarilor laici.

2. Acest serviciu de supraveghere, colportare și combatere sectară, fie că-l îndeplinim cu ajutorul consilierilor parohiali, cantorilor, paraclisierilor sau a comitetelor misionare speciale, trebuie să mărturisim că ne află nepregătiți. Păstorii de suflete, de aci înainte, trebuie să-și creieze colaboratorii săi duhovnicești, pe misionarii laici, cari le ușurează munca și cari pot avea de multeori succese nebanuite, nefiind suspecționați de spirit profesionist ca spre ex. preotul și ca unii ce stau mai aproape de mentalitatea și aspirațiile poporului de jos.

3. Formarea misionarilor laici, în vederea luptei antisectare, să se facă în a) Școala duminicală și b) în cadrele organiz. Oastea Domnului. Misionarii laici, angajați în lupta misionară, să primească toate cunoștințele necesare din Biblie și Sf. Tradițiune, spre a combate sectele existente în parohia respectivă. Să se facă catechezație și să se introducă misionarii laici în cetirea atractivă și manuarea Sf. Scripturi, la lucrarea de combatere sectară.

4. Misionarii laici, cari există și în alte biserici creștine și cari formează legătura dintre preot și comunitatea credincioșilor, să fie introduși în colportarea cărților bisericești. Toate acestea se vor face sub directiva și controlul preotului.

5. Misionarii laici vor fi educați, ca prin pilda vieții lor ireproșabile și pioase, cercetând sf. biserică, abținându-se de la sudălmii, beții și alte vicii, să influențeze în mod binefăcător, pe cei expuși rătăcirilor.

Reușind să formăm asemenea misionari laici și organizarea carității, a filantropiei creștine, se va rezolvi cu ușurință. Dealtfel această parte a prezentului desiderat s'a dezvoltat amănunțit în prima teză a congresului III. general misionar.

Activitatea misionară cu toate aspectele ei, concretizată în extern prin înfăptuirile de caritate creștină, va fi arma ce va răpune sectarismul. Abia atunci putem zice dimpreună cu sf. Ap. și Ev. Ioan: „Și cuvântul trup s'a făcut.”

În acest senz zice Sf. Clement în I. Ep. c. Corinteni: „Ziua și noaptea vă luptați pentru binele tuturor fraților, ca să se mântuiască prin milă și conștiință numărul aleșilor săi!”

De: Preotul Ștefan Lungu
Misionar Ep. Arad.

Conferința catihetică a tractului B. Comloș, ținută în Checea română.

În ziua de 23 Octombrie a. c. s'a întrunit preoțimea ort. română din tractul B. Comloș în conferință catihetică, în frunțașă comună Checea română, care cu biserica ei impozantă, cu dimensiuni de catedrală, cu poporul dreptcredincios a jertfelor și cu preaharnicul și destoinicul ei preot, par. Atanasie Todan, formează o adevărată citadelă a ortodoxismului și a românismului la granița României. Aranjamentul intern cu bogate și frumoase ornate bisericești și starea materială înfloritoare a acestei biserici, fac mărturia cea mai bună despre luptele și munca păr. Todan, care din o parohie despărțită nu de mult de Sârbi a creiat o parohie ort. română model. Răsplata i-a venit dela oameni, dar mai mult îi va veni dela Dumnezeu.

În presara conferinței s'a săvârșit slujba deniei în această biserică frumoasă și, cu toate că era o vreme umedă și ploioasă, credincioșii au umplut-o cu numărul mare, arătând cât țin la legea lor ort. românească și cât sunt de bucușori, când pot să aducă jertfă de rugăciune Dumnezeului părinților lor. Solemnitatea deniei au ridicat-o mult cântările frumoase ale părinților Victor Bărbulescu din Lunga și Aurel Dan din Pustiniș.

Cuvântarea a ținut-o păr. protopop al tractului, vorbind asupra cap. 4 d'n epistola către Filipeni, cu scopul de a arăta adevărul că „Aproape este Domnul”.

Și de astădată ne-am putut convinge că poporul nostru ocupat peste zi cu treburile lui de gospodărie, seara asista la serviciul divin cu toată liniștea, dragostea și evlavie.

Sufletele, mângăiate și înălțate, ale credincioșilor de frumosul serviciu divin, parecă formau o lumină în întunerecul nopții, care s'a lăsat peste satul cercetat de slugii Domnului.

Conferința catihetică a decurs în școala primară, la care au asistat membrii corpului didactic și unii părinți. La partea teoretică a vorbit protopopul tractului despre „Importanța și necesitatea de a propune catehismul cât mai temeinic în școlile populare”.

Partea practică au susținut-o cu teme practice: „Viața și faptele Sf. Mucenic Dimitrie” păr. Valer Ionescu din Lovrin și păr. Aurel Dan din Pustiniș cu tema: „Să nu ucizi.” Temele au fost bine lucrate și răsplătite cu plăcerea ascultătorilor.

După terminarea conferinței catihetice am fost găzduiți în casa părintelui Todan, unde venerabila doamnă preoteasă Veturia Todan ne-a

poftit, ca o bună și remarcabilă creștină, să-i facem sfințirea apei. Au fost clipe frumoase creștinești, când frații preoți, veniți din toate părțile tractului nostru resfirați, au umplut de sfințenie și de frumoasele noastre cântări bisericești casa unui frate al lor, dând exemplu bun de viață creștinească credincioșilor din această comună.

Ne-am despărțit cu rugăciunea:

„Și celor ce ne-au primit pe noi plată cerească dăruiește-le și pre noi pre toți ne miluiește ca un bun și iubitor de oameni.“

Delapustiniș.

Sfințirea bisericilor

din Mădrijești, Honțisor, Vața de sus, Ţohești și Poenari. Vizită canonică la Secaș.

(urmare)

Dela Honțisor am întors la Garahonț, de unde cu trenul personal dela ora 4 după masă am trecut la Vața de jos, unde la gară P. Sf. Sa a fost salutat, în numele județului Hunedoarei, de consilierul județean Traian Ivan, în numele clerului și poporului de preotul Ioan Feier din Târnava, iar în numele comunei de primarul Nicolae Bodici.

Peste noapte P. S. Sa a fost găzduit la notarul comunal A. Turuc.

Duminecă în 12 Octombrie des de dimineață începuse să se adune poporul din comunele învecinate, bărbați, femei, tineri, bătrâni și copii, — toți îmbrăcați în haine de sărbătoare. Dela Vața de jos până la Vața de sus este o depărtare de vre-o 2—3 Km. Direcțiunea căilor ferate Arad—Brad a pus la dispoziția Pr. Sf. Sale și a poporului trenul industrial. Cu acesta ne-am dus la Vața de sus Duminecă dimineața la ora 8. Erau ca la 500 credincioși. A fost o scurtă călătorie, — adevărat pitorească și impresionantă. Am putea zice, că Pr. Sf. Sa a intrat în Vața de sus cu o suită de 500 credincioși—țărani și intelectuali, iar la Vața de sus ne-a așteptat o altă mulțime de popor din localitate și din comunele învecinate. Astfel la sfințirea bisericii din Vața de sus au venit credincioși din comunele: Căzănești, Ciungani, Prevăleni, Basarabasa, Oci, Târnava, Tătărești, Brotuna și Steia.

La scoborirea din tren, Pr. Sf. Sa a fost călduros ovaționat de mulțimea poporului. Bucuria era generală și timp admirabil de toamnă.

Pare că și dealurile și văile se bucurau împreună cu poporul.

Preoțimea, în frunte cu preotul local Vasile Giurgiu, întâmpină pe Pr. Sf. Sa în ușa sf. biserici.

Solemnitatea sfințirii bisericii se începe prin un serviciu religios, oficiat de Pr. Sf. Sa asistat de: Consilier Mihalu Păcățian, protopopul Cornel Lazar, profesorul C. Ciocan din Brad, preoții: Ioan Petrișor, Petru Vesă, Vasile Giurgiu, Ioan Feier, Gheorghe Imdrleș, Toma Florea, Ioan Negrea, Remus Chiș, Ioan Leucean, diaconii Enea Foldea și Mihalu Măcinic.

Cu acest prilej Prea sfințitul a hirotonisit diacon pe candidatul de preot Traian Sirban din Leasa.

În asistență am remarcat pe dnl Dr Nerva Oncu deputat, Traian Ivan avocat, A. Turuc notar, Petrișor Dionisie secretar, Incicău Petru, Constantin Jian înv., Gheorghe Miclean înv., Dr Ioan Nicula avocat, Alexandru Florea înv., Achim Ioan șeful gării Hălmațiu și alții.

Biserica era arhiplină și era neîncăpătoare pentru poporul numeros care se adunase. Mulți dintre credincioși stăteau și în curtea bisericii, neputând să pătrundă înăuntru.

Prea Sf. Sa ține o frumoasă și instructivă predică despre biserică, ca lăcaș de închinare și mântuire sufletească, arătând datoriile credincioșilor față de biserică. Laudă jertfa poporului, adusă pentru zidirea bisericii, laudă și vrednicia preotului Vasile Giurgiu, pe care îl distinge cu dreptul de a putea purta brâu roșu, spre marea bucurie a poporului.

După încheierea serviciului religios am întors cu trenul industrial la Vața de jos. De astădată pare că trenul a fost și mai ticsit de popor. Toți aceia cari au gravitat spre Hălmațiu au urcat trenul, peste 500 suflete. La Vața de jos ne-am coborât din tren. Aici parohia din Vața de sus a dat un prânz în onoarea Prea Sf. Sale, la care au luat parte preoții slujitori și mulți fruntași intelectuali și țărani din apropiere și depărtare, cari au grăbit la actul sfințirii bisericii.

Ne-am despărțit de Vața de sus mângâiați și ridicați sufletește, văzând evlavla poporului și jertfa adusă pentru ridicarea bisericii.

Dela Vața de jos Pr. Sf. Sa a trecut la Hălmațiu, unde peste noapte a fost găzduit la părintele protopop Cornel Lazar, iar suita — la diaconul Enea Joldea, pe care Pr. S. Sa încă la distins cu brâu roșu, având 40 de ani de serviciu.

Luni în 13 Oct. a urmat sfințirea bisericii din Ţohești. Comuna Ţohești este la o depărtare de câțiva Km. de Hălmațiu. Le desparte un deal înalt. Dela Hălmațiu am plecat la ora 8.15 a. m. cu trăsura. Ajungând dealul, ca să ușurăm sarcina cailor, am coborât din trăsura, urcând dealul pedestru, ca niște turiști, dar fără bastoane. Comuna Ţohești e situată în vale, iar biserica e zidită pe un loc înalt. Jur-împrejur dealuri frumoase, — o adevărată panoramă. — Casele resfirate în jurul sf. biserici. Poporul a fost concentrat înaintea bisericii. Până am ajuns la biserică ne-am obosit, nefiind obicinuiți cu urcarea

locurilor înalte. Poporul adunat înaintea sf. biserici a făcut Prea Sf. Sale o caldă manifestație de dragoste și bucurie.

Președintele, în frunte cu preotul local Victor Gurgiu, întâmpină pe Pr. S. Sa în ușa sf. biserici.

Actul sfințirii bisericii l-a oficiat Pr. Sf. Sa, asistat de consilierul Mihaie Păcățian, protopopul Cornel Lazar, preoții: Ioan Nicula, Ioan Sirban, Dimitrie Manățe, David Tămaș, Toma Florea, Ioan Leucean, Victor Giurgiu, diaconii Enea Joldea și M. Măcinic.

În cursul serviciului divin Pr. Sf. Sa hirotonisește pe diaconul Traian Sirban întru presbiter-duhovnic.

În asistență am remarcat pe domnii: Dr. Petru Sârbu notar public cu doamna, Dr. Virgil Teodoran primprețor cu doamna, Dr. Ioan Nicula avocat cu doamna, Alexandru Puticiu notar cu doamna, înv. Zlăgnea, doamnele preotese: Manățe, Gurgiu și Sirban, înv. Octavian Turuc, înv. Ioan Balta, înv. Cornel Balta, Nicolae Balta și Petru Borza.

Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul învățătorilor, care merită toată lauda pentru frumoasele prestații.

După oficierea slujbei divine, Pr. S. Sa Episcopul ține o înălțătoare predică despre scopul pentru care s'a întemeiat biserica creștină și despre datorită creștinului față de biserică, arătând în special, cum trebuie creștinul să intre în biserică și cum să se poarte, ca harul lui Dumnezeu să se pogore asupra lui. Termină laudând poporul pentru jertfa adusă la zidirea bisericii și zelul preotului Victor Gurgiu.

Poporul a rămas adânc mulțumit de frumoasele învățături pe cari le-a auzit.

Și aici se împart broșuri din biblioteca creștinului ortodox, întocmai ca și în celelalte parohii.

După încheierea serviciului divin, parohia Tohești a dat o masă mai restrânsă în onoarea Pr. Sf. Sale și a oaspeților.

De aici am întors iarăși la Hălmașiu, nefiind în Tohești loc corespunzător pentru rămânerea Pr. Sf. Sale peste noapte.

Marți în 14 Oct. urmează sfințirea bisericii din Poenari, care este situată la o distanță de circa un Km. și jumătate de comuna Tohești — în aceeași vale.

Astfel a trebuit să urcăm același deal ca și ieri, însă acum cu mai multă greutate, fiindcă plouase puțin. Cel ce au plecat din Hălmașiu pedestru au sosit la Poenari înaintea noastră, cari au venit cu trăsura.

Poporul, adunat în mare număr, așteaptă înaintea bisericii, iar preoții întâmpină pe Pr. Sf. Sa în ușa bisericii.

Comuna Poenari numără 420 suflete ort. române.

Popor blând, evlavios, sîrguincios și sărac. Pe lângă toată sărăcia lui a ridicat o biserică frumoasă, destul de spațioasă, care le servește spre onoare.

La sfințirea bisericii au venit credincioși și din comunele învecinate.

Sfințirea bisericii peste tot este o sărbătoare mare bisericăscă; iar descinderea Pr. Sf. Sale în aceste părți a fost un eveniment istoric, căci pe aceste locuri depărtate, luate între dealuri, n'a călcat încă picior de episcop. Astfel se explică venirea credincioșilor în număr așa mare din comunele învecinate și astfel se explică bucuria și entuziasmul cu care Pr. Sf. Sa a fost întâmpinat.

Slujba sfințirii bisericii a oficiat-o Pr. Sf. Sa, asistat de consilierul Mihaie Păcățian, protopopul Cornel Lazar, preoții: Ioan Nicula, Ioan Petrișor, Vasile Giurgiu, Ioan Mișeș, Victor Gurgiu, Toma Florea, Ioan Leucean, David Tămaș, diaconii Enea Joldea și Mihaie Măcinic, fiind de față următorii domni: Dr. Virgil Teodoran, Dr. Ioan Nicula, Dr. Petru Sârbu, Iosif Achim, Alex. Puticiu, înv. Teodor Popoviciu, înv. Cornel Balta, înv. Ioan Balta, înv. Ioan Zlăgnea, Nicolae Balta, Oct. Turuc, Ioan Arpaș, Iancu Leuca, preot D. Manățe, cand. de preot Mitrofan Banciu, doamna protopopeasă Cornel Lazar, doamna Dr. Teodoran, doamna Dr. Sârbu și domnișoarele Dr. Teodoran.

Biserica era neîncăpătoare pentru mulțimea popoului, care se adunase.

Slujba a decurs impresionantă până la urmă.

Pr. Sf. Sa ține o puternică predică despre biserică, arătând datoria credincioșilor de a urma învățăturilor bisericii și de a duce o viață creștinăască premergând cu exemplu bun înaintea copiilor lor.

Aduce laudă popoului, protopopului Cornel Lazar și preotului Victor Giurgiu pentru râvna cu care au ridicat acest fumos locaș de închinare.

Aduce mulțumită și consilierului Mihaie Păcățian, care deși cu 24 ani e mai înaintat în vârstă decât Pr. Sf. Sa, totuși în curs de 5 (cinci) ani l-a însoțit la 260 comune bisericăști vizitate și la sfințiri de biserici.

Poporul s'a depărtat deplin mulțumit și mângăiat.

După oficierea serviciului divin se împart broșuri între credincioși.

Parohia Poenari a dat un prânz în onoarea Pr. Sf. Sale.

Imediat după prânz am întors la Hălmașiu, de unde cu trenul de ora 4 după masă Pr. Sf. Sa a întors la reședință, desigur deplin mângăiat în sufletul său, văzând evlavia și credința credincioșilor din părțile Hălmașului, cari pe lângă toată sărăcia lor, au ținut să ridice biserici frumoase, ca prin jertfa dragostei să dobândească darul și binecuvântarea lui Dumnezeu!

Congresul preoților ortodocși.

Ziua I-a.

Marți dim. în 21 Oct. a. c. s'a deschis în sala de festivități a societății „Tinerimea Română” din București congresul „Asociației generale a clerului ort.”

Înainte de deschiderea ședinței s'a oficiat un serviciu religios în biserica „Sf. Ilie Gorgani”.

La ora 11 și jumătate s'au deschis -desbaterile sub președinția S. S. preotului Partenie, președintele asociației.

Sala este arhiplină. În asistență, în afară de preoți, am notat pe d-nii: Nichifor Crainic și I. G. Savin, profesori la facultatea de teologie din Chișinău, Tudor Popescu, avocat, D. V. Țoni, președintele asociației învățătorilor, V. Ionescu, inspector general al cultelor, Popescu Paserea, președintele asociației cântăreților bisericești, Stacu Brădișteanu etc.

S. S. PARTENIE deschizând congresul a salutat pe diferiții reprezentanți ai autorităților și societăților. A salutat preoțimea din toate colțurile țării, care venind la acest congres dă dovadă de deplină solidaritate.

Problemele bisericii au fost și problemele neamului nostru. Preoțimea poartă roșul nației în partea lui sufletească. Principiul de unitate al țării este lovit de atâtea tendințe centrifugale, sufletul poporului este atins de diferite curente nefaste.

Unde se poate găsi oare leacul necesar pentru vindecarea acestor neajunsuri? Numai biserica poate să facă acest lucru, așa după cum a făcut în decursul veacurilor.

Statul e dator să dea bisericii dominante cel puțin același sprijin pe care îl acordă confesiunilor minoritare. Dorim ca dominanța bisericii ortodoxe să fie o realitate vie, nu numai o figură retorică.

Ortodoxia noastră milenară trebuie să devie cu adevărat stâlpul întregii ortodoxii.

Pr. C. D. Dron a salutat pe congresiștii în numele I. P. S. S. Patriarhului Miron.

Pr. Crăciunescu a adus binecuvântarea I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului.

D-na Alexandrina Cantacuzino, președinta societății ortodoxe a femeilor române, a adus omagiul acestei societăți întregii preoțimi a bisericii noastre ortodoxe. Această biserică, identificată cu existența acestui neam, trebuie să fie sprijinită pentru a fi cu adevărat dominantă

Această biserică a fost și trebuie să rămână păstrătoarea comorilor sufletești ale nației române.

D. St. Brădișteanu, directorul general al cultelor, a salutat pe congresiștii în numele d-lui ministru Costăchescu.

D. Dem. Dobrescu a spus că omenirea își menține cumpăna sufletească numai când se află la baza ei

credința și morală. Când piere credința, omenirea devine ca o barcă fără cârmă.

Astăzi nu mai avem credință și da aceea mă adresez dv. cu rugămintea de a lucra activ pentru a scăpa sufletele de anarhie.

D-na Barbulescu a salutat pe congresiștii din partea asociației preoteselor, a cărei activitate este îndreptată spre întărirea credinței și bisericii ortodoxe.

Pr. Gr. Cristescu a adus cuvânt de solidaritate din partea corpului profesoral al facultății de teologie din București.

Pr. Valeriu Iordachescu, decanul facultății de teologie din Chișinău.

D. D. V. Țoni a spus că învățătorimea, în numele căreia vorbește, aduce omagii bisericii călăuzitoare și biruitoare dealungul veacurilor. Ea nu este numai creatoarea acestui neam dar și păstrătoarea culturii acestui neam.

Preoții și învățătorii merg pe același drum al apostolatului.

Pr. Gucluțina a vorbit în numele clerului basarabean.

S. Sa spus că acum când e vorba să se facă economii însemnate, să se înceapă de sus în jos. Operația economiilor să se facă mai întâi operatorilor. Biserica dominantă n'a avut până acum nici un privilegiu, ci numai pagubă.

Au mai vorbit: preotul *Cinhandu* în numele preoților ardeleni, preotul *Negură* în numele preoților bucovineni, preotul *Anghel Părvănescu*, d. *Păcescu* în numele presei bisericești, preot profesor *V. Ionescu* în numele corpului didactic seminarial, d. *Muchicescu* în numele studenților creștini și d. *Popescu-Paserea* în numele cântăreților bisericești.

S. S. Pr. Partenie a citit telegramele trimise, în numele congresului, Patriarhului Miron, Mitropolitul Nicolae al Ardealului și Episcopului Vartolomeu al Râmnicului.

Pr. N. Radulescu, referent al secției economice, a dat mai multe relațiuni asupra stării financiare a asociației.

Pr. Gr. Paunescu a cerut congresiștilor să aprobe ca pe viitor să se rețină o cotizație fixă din salariul preoților, cu care să se poată face față cheltuielilor necesare asociației.

S. S. Pr. Chirulescu, conducătorul foalei preoțești „Graul Vremei” a arătat care este situația materială a acestui organ pentru apărarea intereselor clericilor,

Pr. I. Țincoca a dezvoltat referatul său privitor la raportul dintre biserică și stat din punct de vedere administrativ.

În concluzie acest raport conține următoarele:

1) prin autonomie nu trebuie să se înțeleagă un început de separație a bisericii de stat.

2) deși suntem sub imperiul noii legi de autonomie bisericească, trebuie să se păstreze raporturile

tradiționale dintre stat și biserică. Articolele din lege, cari ar putea modifica aceste raporturi, trebuiesc schimbate.

3) statul să-și mențină toate obligațiile pe cari le-a avut față de biserică înainte de anul 1925.

4) biserica nu se simte jignită de controlul material, pe care statul este dator să-l exercite oriunde se întrebuințează baoul public.

S. S. Pr. Comana a citit referatul privitor la raportul între biserică și stat din punct de vedere economic.

Din acest referat rezultă că biserica ortodoxă este — în privința ajutoarelor pe cari le primește de la stat — în stare de inferioritate față de toate celelalte culte. Așa, bunăoară, ținând seamă de numărul credincioșilor, biserica ortodoxă ar trebui să primească cu 400 de milioane de lei mai mult decât primește astăzi.

Acest quantum rezultă din comparația pe care trebuie să o facem între numărul ortodocșilor și cel al uniților sau a romano-catolicilor.

Congresul a hotărât ca referatul părintelui să fie prezentat astăzi comisiei bugetare, care lucrează la ministerul de finanțe.

În acest scop s'a ales o delegație compusă din preoții: Ciuhandu, Guclujuța, Negură și d. Nichifor Crainic.

După propunerea S. S. părintelui Dumineca Ionescu congresul a mai hotărât ca acest referat să fie tipărit și răspândit cât mai mult de către preoți.

Arhimandritul Scriban a arătat neajunsurile ce au rezultat de pe urma încheierii concordatului cu Vaticanul. Vorbind de chestiunea raporturilor dintre stat și biserică a evidențiat faptul că astăzi aceste raporturi nu mai sunt așa cum erau odinioară, a intervenit ceva care a adus un fel de răceală.

În altă ordine de idei a vorbit despre rolul preoților în câștigarea sufletului credincioșilor și a interesului acestora pentru biserică. Pentru aceasta se cere preoților puțin mai multă activitate. Preotul să fie în fruntea tuturor inițiativelor cu caracter social.

Prea Cuvioșia Sa și-a încheiat cuvântarea cu o serie de sfaturi asupra felului cum trebuie să acționeze preoțimea în mediul social în care trăiește.

Ziua a II-a.

Pr. Dr. Ciuhandu a exprimat câteva desiderate asupra raporturilor ce trebuie să existe între membrii episcopatului și clerul inferior. Episcopatul să cheme preoțimea la rostul ei de paznică a cauzei sfinte și să apere prestigiul și interesele ei materiale.

Pr. Țincova vorbind tot în aceeași chestiune a cerut ca episcopii să-și revizuiască atitudinea față de clerul inferior.

Pr. Al. Constantinescu a cerut congresului să protesteze contra faptului că s'a acordat teren în cen-

trul Capitalei și mijloace necesare pentru ridicarea unei catedrale catolice de rit oriental. Și aceasta în timp ce patriarhul ortodox nu-și are catedrala pe care o merită.

S. S. Pr. Ciuhandu a spus că înălțarea unei catedrale unite în Capitală va fi simbolul desbinării. Nu este pacoste mai mare pentru neamul nostru decât catolicismul. Toleranța nu mai are sens. Nu există minciună mai mare decât unirea bisericească cu Roma. Clericalismul Blajului este astăzi investit cu forme politice abuzive. Conducătorii de astăzi sunt mai mulți uniți decât români. Gheorghe Șincai a fost palmuit de cumnatul episcopului Bob al Blajului pentru că era mai mult român decât unit.

Catedrala desbinării n'are ce căuta în Capitala țării. Dacă vom tolera acest lucru, ne va fi dat să vedem, în curând, și un episcopat unit aci, alături de patriarhul ortodox român.

D. Nichifor Crainic a constatat că din an în an congresele preoțești se ridică la probleme tot mai înalte. Un congres nu e numai mijlocul de a se exprima unele desiderate practice, ci el trebuie să îmbrățișeze și alte chestiuni. Ași vrea să vă atrag atenția asupra câtorva primejdii. Astfel raporturile cari există astăzi între episcopat și preoțime constituie o primejdie de dărâpănare a bisericii.

Toate partidele politice de la noi au fost chemate la Institutul de studii sociale să-și spună cuvântul în toate problemele mari ale statului nostru. Singurul partid, care s'a ocupat de biserică, a fost partidul conservator, dispărut astăzi, nici unul din celelalte partide n'a găsit de cuviință să se ocupe și de biserică.

O primejdie este aceea pe care o formează libera cugetare concretizată, mai ales, în masonerie.

Negațiune a religiei, masoneria îmbracă toate formele religioase ale unui rit. E contra misterului, dar proberează mist.rul.

Întreaga elită a țării a fost captată de masonerie.

Oricâți dușmani am avea, însă, în fața noastră, nu trebuie să ne descurajăm, căci trebuie să știm că dacă acești dușmani se servesc de mijloace oculte, subterane, noi avem în ajutorul nostru misterul de sus, din certuri.

Preotul Guclujuța a cerut să se intervină pentru normalizarea și uniformizarea impozitelor asupra veniturilor epitrahinului.

Preotul Mozăcenț a cerut ca o delegație să se prezinte Suveranului pentru a-l cere să ia sub protecția M. S. sinodul ecumenic.

Au mai făcut diferite propuneri preoții Anghel Părvănescu și Duminică Ionescu.

S'a procedat apoi la alegerea noului comitet.

Au fost aleși: Pr. Partenie, președinte, preoții Ciuhandu, Guclujuța și Negură vicepreședinți, preoții Comana, Rădulescu-Dichu, Al. Constantinescu, Nicolescu, Păunescu și Chirulescu, membrii.

Au mai fost aleși: arhimandritul I. Scriban, preotul Duminecă Ionescu și preotul Diaconescu, cenzoři, iar cenzoři suplenți preoții Mozăcenț, Constantinescu Marius și Lazău Niculescu.

Protestul Miilor de credincioși adunați la Vișeu de sus.

Protestăm că pe ruinele episcopiei ortodoxe, uclisă mișelește de catolicismul distrugător de suflete și conștiință națională, — străin de sufletul românesc, — să se înființeze o episcopie gr. catolică la Baia-Mare, cu titlul de „episcopia Maramureșului“

Maramureșul nu poate avea decât episcopie ortodoxă, care, întemeiată acum 600 de ani, a dus luptă dărză, veacuri de-a rândul, pentru păstrarea conștiinței naționale și a credinței strămoșești.

Protestăm cu energie contra întemeierii episcopiei de Baia-Mare fără lege și fără drept istoric.

Declarăm solemn, că nu vom înceta lupta până nu se va reînființa episcopia ortodoxă a Maramureșului, așa cum a fost și trebuie să fie „ortodoxă“, după cum cere tradiția istorică și cinstea națională.

Adunarea credincioșilor parohiilor din nordul Maramureșului, întruniți în Vișeu de sus, roagă preoții săi, să intervină către forurile bisericești, la Guvern și M. S. Regele, să ni-se dea înapoi, „Episcopia Maramureșului, Episcopia ortodoxă“.

Vișeu de sus, 19 Octombrie 1930.

(Urmează semnăturile miilor de credincioși)

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Astra“.

Nr. 3044/1930.

Aviz.

Adunarea generală a „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului român „Astra“ se va ține în zilele de *Joi 13 și Vineri 14 Noemvrie 1930*, la *Caransebeș* sub auspiciile

M. Sale Regelui Carol II-lea

președintele de onoare al „Asociațiunii“.

Domnii delegați ai autorităților, ai despărțămintelor „Asociațiunii“, ai societăților culturale surori, precum și toți membrii și binevoitorii acestei instituțiuni culturale, cari doresc să participe la această adunare generală și reflectează la locul și loc la banquet, sunt rugați a se anunța cel mai târziu până la *8 Noemvrie a. c.* direct dlui *Ioan Pența*, Director de liceu, *Caransebeș*.

Dr. Russu m. p.
vicepreședinte

N. Băilă m. p.
secretar

Nr. 3044/930.

Convocare.

În înțelesul §-ului 22 din statute, membrii „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului român „Astra“ se convoacă la Adunarea generală ce se va ține în *Caransebeș*, în zilele de *Joi 13 și Vineri 14 Noemvrie 1930*, sub auspiciile *M. Sale Regelui Carol II*, președintele de onoare al „Astrei“.

Programa adunării:

Joi, 13 Noemvrie 1930, la orele 9 a. m.:

Serviciu divin în biserică-catedrală.

Ora 11: Sedința I., cu următoarele ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale;

2. Inscrierea delegaților prezenți ai despărțămintelor;
3. Inscrierea delegaților, autorităților și societăților culturale surori și mulțumiri pentru prezența lor, într-o singură alocație a președintelui „Astrei“;
4. Raportul general al Comitetului central pe anul 1929/1930;
5. Alegerea comisiunilor pentru:
  - a) examinarea raportului general pe anul 1929/1930;
  - b) censurarea socotelilor pe anul 1929 și a proiectului de buget pe anul 1931, precum și a raportului asupra revizuirii socotelilor pe mai mulți ani din urmă;
  - c) înscrierea de membri noi;
  - d) examinarea proiectului de modificare a pragmaticei de serviciu și a regulamentului fondului de pensuni al funcționarilor „Asociațiunii“;
  - e) examinarea propunerilor intrate în termenul reglementar;*);
  - f) pentru candidarea președintelui și a membrilor Comitetului central pe un period de 5 ani (1930/31—1934/35).

După prânz la orele 5:

Sedința festivă a Secțiilor științifice-literare.

Vineri, 14 Noemvrie 1930, la orele 10, a. m.

Sedința II-a cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comisiunii pentru examinarea raportului general;
2. Raportul comisiunii pentru censurarea socotelilor, a proiectului de buget și a raportului asupra revizuirii socotelilor pe mai mulți ani din urmă;
3. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri noi;
4. Raportul comisiunii pentru examinarea proiectului de modificare a pragmaticei de serviciu și a regulamentului pentru fondul de pensuni;
5. Raportul comisiunii pentru examinarea propunerilor intrate în termenul reglementar;
6. Raportul comisiunii pentru alegerea președintelui și a noului comitet pe un period de 5 ani (1930/31—1934/35);
7. Fixarea locului pentru ținerea adunării generale în anul 1931;
8. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Sibiu, din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român „Astra“, ținută la 13 Septemvrie 1930.

V. Goldiș m. p.
președinte.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

BIBLIOGRAFIE

Chela sectelor religioase din România. Acesta este titlul celei mai recente lucrări a *P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului*. Cartea tratează într-o formă ușoară doctrina fiecărei secte din țară și arată lămurit deosebirea dintre fiecare din cele douăzeci de secte dela noi și Biserica ortodoxă.

Cele 198 pag. ni ale broșurei, cu prețul de 25 lei, sunt o nouă dovadă de ceace zice „*Noua revistă bisericească*“ din București (numărul pe Septemvrie 1930) că: „*P. Sf. Episcop Grigorie trebuia chiar inventat ca episcop pentru lupta împotriva sectelor*“.

Expunerea este făcută nu numai pentru preoți, ci pentru oricare laic, pentru autorități și alți intelectuali.

Prea Cuceriticii Preoți sunt rugați a răspândi broșura aceasta în cercuri cât mai largi. 2—3

*) Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului „Asociațiunii“, Sibiu, strada Șaguna Nr. 6, cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4141/930, pentru îndeplinirea parohiei vacante Feniș cu filia Valemare, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesia parohială 14 jug. și 800 st.□, cu un intravilan parohial.
2. Birul legal, care s'a îndus din oficiu, conform ord. Ven. Consiliu Eparhial.
3. Stolele legale, conform Normativului Consistorial.

4. Casă parohială nu este.

5. Intregirea dotației dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia e de clasa a treia.

Alesul va predica regulat în sf. biserică din matră și filie, va catehiza și va solvi dările după beneficiul său.

Recursul, adresat Consiliului parohial din Feniș, se va trimite Oficiului protopopesc din Gurahonț, în termenul concursual. Reflectanții, conform Regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în Sf. biserică din matră și filie, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie. Cei din alte dieceze vor produce act de învoire dela Preasfințitul Episcopul nostru diecezan.

Consiliul parohial.

În conțelegere cu: *Const. Lazar* protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a doua din Cicir, protopopiatul Aradului, în conformitate cu rezoluțiunea Veneratului Consiliu Eparhial No. 6271/930, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Folosința sesiei parohiale și a grădinei parohiale.
  2. Relut de bir dela epitropia parohială 5000 Lei anual.
  3. Stolele legale.
  4. Intregirea de salar dela Stat.
- Alesul suportă toate impozitele după beneficiul parohial.

Cererile de concurs, ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial din Cicir, se vor înainta P. On. Oficiu Protopopesc din Arad, iar reflectanții, după înștiințarea protopopului tractual, se vor prezenta în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie.

Cei din altă eparhie se vor putea prezenta în parohie și la concurs numai cu învoirea P. S. Episcop al Aradului.

Consiliul parohial ort. rom. din Cicir.

În înțelegere cu (ss) *Trăian Văftianu*, protopop.

—□—

1—3

Conform rezoluțiunii Vener. Consiliu eparhial Nr. 6308/930 pentru îndeplinirea parohiei nouînființată din comuna Fratelia B. (Fratelia-nouă), se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială constătătoare din 32 jughere pământ arabii.
2. Birul parohial 2.000 (două mil lei).

3. Stolele legale.

4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

De cvartir se va îngriji preotul ales, până ce se va zidi casă parohială.

Preotul ales va face serviciile regulat în paraclisul acestei parohii, va catehiza la școala primară din loc fără altă remunerație din partea parohiei și va suporta toate impozitele după venitul din parohie.

Parohia fiind de clasa II. (doua), dela recurenți se cere calificarea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post, se vor prezenta în cutare duminică sau sărbătoare, în Sf. Paraclis din comuna Fratelia B. (Fratelia-nouă), pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, conformându-se strict § lui 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Fratelia B. le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara.

Cei din altă Eparhie vor cere prealabil binecuvântarea Prea Sf. Sale Părintelui episcop eparhial spre a putea concura.

Fratelia B., din ședința consiliului parohial, ținută la 12 Octomvrie 1930.

Constantin Micu m. p. președinte. Teodor Iovănuț notar m. p. În înțelegere cu Dr. Patrachie Țurca m. p. protopopul Timișorii.

—□—

2—3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 6128/930 pentru îndeplinirea parohiei a 2-a din Bârsa, devenită vacantă prin strămutarea preotului Ioan Bogdan la Șebii, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiu:

- 1). Sesia parohială completă.
- 2). Un intravilan parohial.
- 3). Bir și stole legale.
- 4). Intregirea salarului dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de cl. 2-a. Dela reflectanți se cere calificarea corespunzătoare. Alesul va catehiza la școala primară unde va fi împărțit, va predica de câte ori va face serviciul divin, va ținea exorțiile școlilor Duminica, când nu va fi de serviciu. Va suporta toate impozitele către stat și comună după beneficiul său.

Recursele, adresate Consiliului parohial din Bârsa, se vor înainta Oficiului protopresbiteral din Butești. Reflectanții sunt obligați a se prezenta sub durată concursului în sf. biserică din Bârsa, pentru a-și arăta dexteritatea în celea rituale și oratorie.

Reflectanții din alte Dieceze, pe lângă cererea de concurs, vor anexa dovadă despre consensul P. S. Sale Episcopul nostru.

Consiliul par. ort. rom.

În conțelegere cu: Ioan Cosma adm. ppesc.

—□—

2—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.